

Burgemeester: Rijk koos Tubbergen, als kleinste jongetje van de klas, om asieldwang uit te proberen

De gemeente Tubbergen was het kleinste jongetje in de klas en is door het Rijk bewust gekozen als makkelijk slachtoffer voor een proef voor dwang bij de huisvesting van asielzoekers. Dat is de analyse van waarnemend burgemeester Jon Hermans van Tubbergen na de affaire rond 't Elshuys.

Leo van Raaij 25-02-23, 05:00

•
•

Hermans reageert op de artikelen die de laatste weken in *De Twentsche Courant Tubantia* zijn verschenen en waarbij geciteerd is uit interne documenten van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) en de gemeente Tubbergen. Het beeld dat daaruit ontstond was dat Tubbergen al langer had kunnen weten dat bij de aankoop van hotel 't Elshuys dwang toegepast zou worden door het Rijk.

□ Ook leek het alsof de gemeente niets over de komst van asielzoekers en statushouders wilde communiceren in de richting van de bevolking, uit angst voor de reacties. Maar dat beeld behoeft nuancering, vindt Hermans. Al sluit zij niet uit dat de gemeente 'een moment heeft gemist' in de communicatie naar de bevolking. Daarom wil ze nu heel snel 'terug naar de inhoud'. Alleen moet eerst de schade gerepareerd worden.

Hoe is de relatie tussen de gemeente en de gemeenschap in Albergen?

„De relatie met Albergen heeft een enorme knauw gekregen na de publicaties. Ik heb na de artikelen gesprekken gevoerd met de begeleidingsgroep, veiligheidsgroep, de dorpsraad. Ieder heeft zijn eigen beleving. Op een aantal momenten kwam het niet bij elkaar. Dan blijft ieder met zijn eigen beleving van de werkelijkheid zitten. Daar moet ik iets mee. Ik moet iets met de gevoelde werkelijkheid, zorg, frustratie en soms ook echt boosheid of woede van de mensen die ik spreek.”

Het gevoel is dat de gemeente alleen op aanvraag iets communiceerde over de komst van vluchtelingen.

„Dat gaan we natuurlijk evalueren. Wat doe je op welk moment en heeft het geholpen zoals wij het nu hebben gedaan? Of had het beter gekund? Ik denk dat iedereen, met de wetenschap van nu, straks wel gaat constateren dat het ook anders had gekund. Als je terugkijkt kun je misschien altijd een moment vinden waarop je zegt 'misschien hadden we toen wel wat kunnen doen'. Je ziet diezelfde worsteling ook wel bij het COA. Dat ze wachten om dingen naar buiten te brengen.”

Het verdriet u dat in de artikelen gebrek aan communicatie de boventoon voerde.

„De krant had ook de lijn kunnen kiezen dat het COA en het Rijk heel bewust Tubbergen kozen als pilotgemeente om het dwanginstrument uit te proberen. Dat zie je ook te uit en te na in de vrijgegeven stukken. Dat is maatschappelijk erg interessant. Zeker in het licht van de spreidingswet die eraan zit te komen. Je ziet de worsteling. Bij COA, bij het Rijk en vervolgens ook bij ons als gemeente. De manier waarop dat is gegaan: ik heb het gevoel dat het Rijk het kleinste jongetje van de klas heeft gekozen om dit uit te proberen. ‘We gaan oefenen’, was de tekst. Het belang was ook dat ze een beweging op gang wilden brengen bij de andere gemeenten, zodat die zouden leveren. En dat gebeurt dus ook!”

De gemeente was gewaarschuwd voor dwang.

„Er zijn gesprekken geweest, telefonisch, per app of fysiek. Door de betrokken wethouders en ambtenaren is aangegeven dat gewaarschuwd is dat de dwangwet – zo heette het toen nog – eraan kwam. Uiteindelijk gaat iedere gemeente een opgave krijgen was en is de boodschap. Maar er is in die gesprekken niet gesproken over een ‘ruimtelijk juridisch dwingend instrumentarium’, waarmee de staatssecretaris later kwam.”

Wat ik ook zie is dat het COA wel degelijk in de richting van de gemeente uitsprekt dat opleggen ook een mogelijkheid is. Los van die spreidingswet.

„Ik heb geen reden om de bestuurders en de ambtenaren niet te geloven.”

© 5.1.2e | WDW Foto's

Toch is dat niet geloofwaardig genoeg.

„Oké, wat ontbreekt er dan?”

Het COA wilde dat hotel op dat moment kopen voor vluchtelingen. Als dan gesproken wordt over ‘opleggen’, kunnen ze het helemaal niet hebben over de spreidingswet. Die was er namelijk nog niet en zou op zijn vroegst 1 januari in werking kunnen treden. Had Tubbergen zich dat niet moeten realiseren?

„Als je dat zo zegt, dan kan ik snappen waarom je deze conclusie trekt. Het COA zei ook wel dat ze het konden opleggen, maar hier is voortdurend gezien en gedacht ‘dat is in het kader van die nieuwe spreidingswet’.”

Tubbergen is op zijn minst naïef geweest. Ze hebben er gewoon niet aan gedacht dat het zou kunnen gebeuren.

„Dat zou kunnen. Kijk, met de wetenschap van nu denk ik dat we met z'n allen wellicht dingen anders zouden hebben gedaan. Dat geldt voor het Rijk, het COA, voor de gemeente en dat geldt ook voor de bewoners.”

Intussen wilde de burger gewoon geïnformeerd worden door de gemeente.

„De gemeente heeft de verantwoordelijkheid te communiceren naar haar inwoners. Hoe lastig dat ook is. Helemaal eens. In welke mate en op welk moment, is echt een speurtocht waarin je je ook kunt vergissen. Misschien hebben we wel een moment gemist. Maar ik wil hier ook wel even als stelling neerleggen: als de gemeente er niet met weerstand in had gezeten, lag er nu niet het resultaat met de eindtermijn van twee keer vijf jaar. En een resultaat dat meer past bij de omvang van de Albergse gemeenschap.”

Hoe gaat u de schade repareren?

„Het meest bestuurlijk verdriet heb ik van het feit dat we van het spoor van de inhoud af zijn. Ik heb er alle vertrouwen in dat we daar weer op terugkomen, maar dat kost onnodig veel energie. Ik kan het verleden niet meer reorganiseren. Wat ik wel kan doen is samen met het COA en het Rijk en de inwoners kijken hoe we de toekomst zo goed mogelijk organiseren. Dus wat mij betreft gewoon de neus vooruit en leren van het verleden.”

